

MYNDIR: BJÖRG CLEMENTSEN / OM

til náttina. Tað er lívsneyðugt hjá teimum, hvønn dag at mæta fólki, ið vilja nækta teirra tørv. Eg síggi eisini fyra ára gomul børn, ið bera tungar ryggsekkir, tí foreldrin hava so nógv annað at bera, sigur Björg Clementsen.

– Tey flestu av hesum fólkunum hava búð í flóttafólkalegum í eina tíð, áðrenn tey settu kós móti Evropa. Tey vildu helst flutt heim aftur, men hava mist alla vón um at sleppa aftur til heimlandið, og tí koma tey til Evropa, at leita sær eina nýggja vón. Eg síggi tað í eygunum á øllum, sum koma framvið, vónina um eitt betri lív enn tað tey høvdu, sigur Björg Clementsen.

Björg Clementsen sigur, at hon ofta kennir seg í eini tvístøðu, tá hon samanber tað, hon lesur á sosialum miðlum við tað, hon sær í Serbia.

– Á Facebook og í miðlunum síggi eg nógv neiligt um flóttafólk, um hvussu Evropa kemur í neyð av teimum, og tá royni eg at hugsa um aðrar loysnir, hvat kundi verið gjørt annarleiðis, so at øll kunnu vera glað. Men tá eg standi her millum tey og hoyri teirra søgur og síggi, hvussu troyst tey eru og tráan teirra eftir at finna eitt stað, har tað er frið, fáa eg bara hug at bjóða teimum øllum við opnum hjarta og ørmun heim til mín at búgva. Tó so, tá eg síggi túsundtals av fólki fara um markið hvønn dag, har øll hava somu vón um at finna eitt betri lív fyri seg og sína familju, óttist eg, at Evropa ikki fer at megna at mæta hesi vón teirra, og at nógv teirra tí kortini verða vónsvikin, sigur Björg Clementsen.

Óvurhonds stórir tørvur

Toymið, sum Björg er ein partur av, veitir flóttafólkunum mat, drekka, klæðir og aðra praktiska hjálpa á teirri ferð inn í Evropa. Toymið hjá Björg er eitt av einans trimum felagsskapum, sum er virknir um náttina, til at hjálpa øllum teimum túsundvís flóttafólkunum, sum koma til markið um náttina.

Hon greiðir frá, at tørvurin er óvurhonds stórir. Bananirnar verða

skornar í tvey og súreplini í bátar fyri at drýggja tey. Tey hava nakað av klæðum, men ofta hava tey ikki nokk, serliga av skóm og jakkum, tá nýggir bussar við flóttafólki koma. Nú veturin nærkast, roynir toymið at fáa hendur á vøttum, húgvum og turriklæðum, serliga til børnini.

Björg og hini á toyminum sita millum annað og gera ballóndjór at geva børnunum til undirhald. Eisini nýta tey nógv tónleik, tá tey ganga millum flóttafólkini.

– Tað er ótrúligt, hvussu eitt so lítið ting kann broyta huglagið hjá eini familju. Børnini gloyma heilt støðuna, tey eru í, og verða so upp-tikin við teirra ballónum. Tað lættir nógv um hjá foreldrunum. Eg havi ofta uppliva, at børnini blíva so glað, at tey sleppa øllum, tey hava í hond-unum, fyri at kunna taka ballónina, sigur hon.

– Tónleikur kann broyta nógv. Vit plaga at syngja og spæla, og tey klappa og dansa. Sjálvt um vit ikki tosa sama mál, kunnu vit øll skilja tónleikin og njóta hann. Eg síggi, hvussu góða ávirkan tað hevur at spæla tónleik á leguni. Tað fær øll at smíla, slappa meira av, og skapar ein góðan hýr, sigur hon.

– Fyrsta vaktin eftir, at markið var stongt, var tann harðasta og strævnasta vaktin, eg havi havt her, sigur Björg Clementsen

»Tað, eg serliga minnst, er hvussu hann sat í frið eina løtu og bara stardi, og síðani segði 'Alt, eg ynski mær, er frið, at finna frið'«

Alt føldist vónleyst

15. septembur stongdi ungarska stjórnin markið millum Ungarn og Serbia, og 16. oktobur avgjórði hon at steingja markið millum Ungarn og Kroatia eisini. Flóttafólkini úr Serbia høvdu nú bara eina leið inn í Evropa, gjøgnum Slovenia, sum hevði tikið avgerð um, einans at loyva 2.500 flóttafólkum um markið um dagin. Hetta førði til, at flóttafólka-streymurin steðgaði upp og sendi bylgjur allan vegin aftur gjøgnum flóttafólkalinjuarnar. Kroatia valdi eisini at steingja markið til Serbia, so leingi sum flóttafólkini ikki sluppu úr Kroatia aftur.

Björg Clementsen var í Sid, tá ungarska stjórnin stongdi markið millum Ungarn og Kroatia og gjórði leiðina hjá flóttafólkunum so nógv verri.

– Fyrsta vaktin eftir, at markið var stongt, var tann harðasta og strævnasta vaktin, eg havi havt her. Eg havi ongantíð í mínum lívi følt meg so hjálparleysa, greiðir hon frá.

– Tá eg møtti á vakt klokkan fimm, var alt ein ruðuleiki. Og veðrið gjórði tað verri, tað pissaði niður. Tað eru eini 300 metrar frá teltunum, har felagsskapirnir húsast til markið. Alt økið var eitt stórt runudiki. Teltini vóru full av fólki, ið krokaðu.

Eingir felagsskapir høvdu regnklæði ella turr klæði eftir, og næstan eingin matur var eftir. Alla tíðina royndu fólk at troka seg fram móti markinum, men tað var enn stongt. Har stóðu túsundtals fólk so trongt, at tey hundrað fremstu fingur ikki so mikið sum vent sær. Alt føldist so vónleyst tann dagin. Hvørja ferð, ein fór fram til markið bønauð og bóðu fólk um hjálpa. Tey skiltu ikki, hví markið var stongt. Hetta var fyrstu ferð, eg græt á ferðini, greiðir Björg Clementsen frá.

– Ein mamma við tveimum døtrunum kom til mín, allar triggjar grótu. Tær høvdu verið frammi við markið, men høvdu mist pápan í familjunni burtur. Mamman fór avstað at leita aftur, meðan døturnar vóru verandi hjá mær. Tær grótu alla tíðina. Fyrst høvdu tær mist pápa sín burtur, og nú var mamma teirra eisini farin. Hálvan annan tíma seinni funnu hjálparfólk pápan, og gleðin kann ikki lýsast við orðum, sigur hon.

Hesar triggjar vikurnar hevur Björg Clementsen sæð nógv var mannalagnur ganga gjøgnum Sid, móti Evropa, men hon sigur, at hon hevur lært seg, ikki at stara seg blinda at mannagjøgnum, men at síggja einstaklingarnar, og hvussu hon kann hjálpa tí einstaka.

– Ein ungur drongur, um 20 ár, sat ein dagin, meðan vit sungu, og fortaldi mær, hvussu kríggði hevði rakt heimbygdina, og hvussu tey livdu í ótta. Tað, eg serliga minnst, er hvussu hann sat í frið eina løtu og bara stardi, og síðani segði »Alt, eg ynski mær, er frið, at finna frið.«

29. oktobur gongur leiðin hjá toyminum víðari, fyrst til Fraklands og síðani Portugal. Tey venda neyvan aftur til Sid, men Björg Clementsen vónar, at aðrir føroyingar taka stigið. Hon veit, at Jóhan Petur Johannesen, ið er virkandi leiðari fyri OM í Føroyum, skipar fyri tveimum túrum til Sid í desember, og heitir á fólk at umhugsa, antin at fara við sjálvi ella stuðla teimum, sum fara ella kanska senda flóttafólkunum onkra hjálpa gjøgnum tey. Veturin kemur, og við honum kuldin.